

jest ovládán zásadou důvěry a poctivosti, a v těch případech, kde zájmy druhé strany toho vyžadují, by spolusmluvník se výslovně vyjádřil, chce-li přivoditi určité právní důsledky. Shrnuje to, co dosud uvedeno, zdurazňuje dovolací soud, že v tomto případě rozhoduje nikoli to, že manžel žalobkyně se ohradil proti kontu W. a neschválil výpisů z tohoto konta, nýbrž okolnost, že žalobkyně, nepouživši náležitě a včas práva ule třetím odstavce čl. 376 obch. zák., nemůže více uplatňovati tohoto práva. Jakmile tu však není předpokladů čl. 376 odstavec třetí obch. zák., nelze tvrditi, že vzešel mezi stranami přímý poměr prodatele ke kupiteli, nýbrž zůstává při právních pravidlech, platných pro poměr komisionářsky, při němž komisionář provádí obchod sice vlastním jménem, ale na účet komitenta (čl. 360 obch. zák.), a povinen jest, dáti komitentovi to, co on (komisionář) z obchodu má k pohledávání, a tak, jak toho sám může požadovati (čl. 361 obch. zák.). Ježto pak splatnost výtěžků akcií, prodaných, jak zjištěno, na Vídeňské burse, nastala v době, kdy bylo již vydáno nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., zakazující bezvýjimečně jakýkoliv převod takovýchto uhrad do tuzemska, nemůže žalovaná, dokud zákaz ten nebude zrušen, vyplatiti žalobkyni výtěžek v korunách československých, poněvadž nemůže na svém spolusmluvníku žádati, by jej zaplatil v korunách československých. Žalobkyně tvrdila, že žalovaná s pohledávkou, pocházející z prodeje sporných akcií, ve Vídni disponovala a jí pro sebe použila. Kdyby tomu tak bylo, mohla by žalobkyně po případě žádati, by jí žalovaná vydala to, čeho se jí touto transakcí dostalo, nebo nehradila to, co žalobkyni touto transakcí snad ušlo, nikdy však neopodstatňovala by tvrzení okolnost nároku na výplatu sporných výtěžků akcií v korunách československých, který jediné jest předmětem tohoto sporu. Nelze tudíž spatřovati vadnost odvolacího řízení v tom, že ani odvolací soud nepřipustil dukazu, nabízených v tom směru, a příslušné vývody dovolacího spisu, obsahující ostatně četné novoty, k nimž nelze přihlížeti (§§ 482, 413 c. ř. s.), nejsou s to, by oduvodnily návrh na zrušení odvolacího rozsudku.

Čís. 2288.

Ručení okresního silničního fondu na Moravě za škodu z nedbale zřízené dešťové strouhy přes silnici. Právnícká osoba ručí při závazku z náhrady škody za své representanty bezpodmínečně, za zřízence pak pouze v mezích Šu 1315 obč. zák.

(Rozl. ze dne 14. února 1923, Rv II 329 22.)

Přes silnici, spravovanou okresním silničním výborem na Moravě, vedl otevřený svodní prutok. Poněvadž prutok zamrzl, vysekal v něm cestář rýhu o kolmých stěnách. Žalobce jel po silnici s dvojspřežením, při přejíždění rýhy uklouzla klisna, zapadla do rýhy a byla ojí udeřena do břicha. Následkem úrazu kobyla zmetala. Žalobce proti okresnímu silničnímu fondu o náhradu škody bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem mimo jiné z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolatel v tom, že soud první sto-

lice vzal za prokázáno, že škoda byla způsobena nedbalostí zřízenců žalovaného, ačkoliv žalobce nikterak netvrdil, že by cestář byl nezpůsobilým. Tento důvod není opodstatněn, neboť žalovaný je zastoupen silničním výborem, kterýž používá ku vykonávání hmotných hospodářských prací při udržování silnic osob, za jichž zavinění ručí bezpodmínečně. Ostatně soud první stolice zjistil, že nelze v tomto případě o nějaké zdatnosti cestáře dle ustanovení §u 1315 obč. zák. mluvit, ježto jeho opominutí ze dne 5. listopadu 1920 nebylo ojedinělé, nýbrž tomuto případu předcházely jiné případy neúčelného, po případě neodborného upravení průtoku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud napadený rozsudek vychází z názoru, že žalovaný fond jako osoba právnická ručí za své zřízence bezpodmínečně a pokud z tohoto důvodu uznal žalovaný fond povinným, nahraditi žalobci požadovanou škodu, je tento názor mylným. Právnická osoba ručí bezpodmínečně toliko za své representanty, to jest ty, kdož jsou dle jejího útvaru dle zákona nebo stanov povoláni k jejímu řízení nebo zastupování, za zřízence ručí však právnická osoba pouze v mezích §u 1315 obč. zák., totiž, jsou-li nezdatní nebo nebezpeční a způsobí v této své vlastnosti někomu škodu. Avšak přes tuto vadu právního názoru napadeného rozsudku jest jeho výrok, odsuzující žalovaný fond z důvodu, že za škodu žalobci ručí, správným. Je prokázáno, že svodní rýha, kterou dne 4. listopadu 1920 cestář Arnošt B. v ledě na vodnímu přepustku přes silnici vykopal a při jejímž přejíždění přišla klisna žalobcova k úrazu, ohrožovala bezpečnost jízdy na silnici a byla jízdě na překážku, tím, že její stěny byly kolmé místo mírně svahovité. Dle §u 15 a 16 zákona ze dne 31. prosince 1874 čís. 5 z. zák. z roku 1875 pro Moravu mají býti okresní silnice, o jakou v tomto případě jde, tak zřízeny a udržovány, by jízda na nich ničím netrpěla a bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožena. V tomto stavu silnice udržovati a nad takovým jejich stavem bdíti, je dle §u 31 cit. zák. čís. 5 ai 1875 z. zák. povolán okresní silniční výbor se svým předsedou a svými členy (§ 26 zákona ze dne 30. září 1877, čís. 38 z. zák. pro Moravu) a svými zřízenci cestmistrem a cestáři (§ 31 zákona ai 1875 a instrukce ze 17. června 1907, čís. 64 z. zák.). Jelikož tedy, jak je prokázáno, nebyla silnice na zmíněném přepustku v řádném stavu, takže bezpečnost jízdy byla ohrožena, je z toho zodpovědná a proto se nehoda v první řadě stala vinou silničního výboru, tedy samého representanta žalovaného fondu, buď že zavčas nedohlédl nebo že nedal svým zřízencům, to jest cestmistru nebo cestáři náležitěho poučení nebo příkazu. V důsledku toho, že jde o opomenutí samé representace, ručí žalovaný fond za škodu žalobcovu bezvýhradně. Mimo to ručí žalovaný silniční fond žalobci za škodu, jak vyslovil i napadený rozsudek, také proto, že cestář Arnošt B. nebyl osobou zdatnou. Zodpovědnost žalovaného fondu není vyloučena tím, že mu nedostatek zdatnosti B-ovy nebyl znám. Pro ručení dle §u 1315 obč. zák. je pouze rozhodno, zdali zřízenec, v tomto případě Arnošt B., nebyl zdatným.

Napadený rozsudek správně usoudil, že tomu tak bylo. Cestář B. nechal led na přepustku od 2. listopadu do 4. listopadu 1921 neprosekáný, také jej pískem neposypal a když dne 5. listopadu 1921 svodní rýhu v ledě znovu prosekal, nezřídil u ní povlovné svahy, nýbrž stěny kolmé. Této očividné vady rýhy neopravil, ačkoli ho na ni Jakub V. upozornil. Tímto svým jednáním odporujícím předpisům instrukce a nedbáním upozornění V-ova, projevil Arnošt B. nedbalost, malou svědomitost, tedy vlastnosti, které činí ho nezdatným. V této své vlastnosti přivodil nehodu žalobcovu a proto žalovaný fond je požadovanou škodou povinen (§ 1315 obč. zák.). Názor žalovaného fondu, že ani při tomto právním stanovisku není za škodu žalobcovu zodpověden, protože úraz žalobcovy klisny stal se pouhou náhodou (§ 1311 obč. zák.), správným není a výtka napadeného rozsudku činěná (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) proto, že náhodu za příčinu nehody neuznal a z toho důvodu žalobu nezamítl, není opodstatněna. Jest pravdou a odpovídá ustanovení §u 1311 první věta obč. zák., že škodu čistě náhodnou nemusí nikdo hraditi. Avšak dle téhož §u druhá věta nastane povinnost k náhradě, byla-li náhoda zaviněna. Dle dovolatele jest onou náhodou, která přivodila úraz žalobcovy klisny, úder ojí do břicha a je tento úder náhodou prý proto, že jej způsobil druhý kuň tím, že skočil přes svodní rýhu. Ale tento skok druhého koně nebyl čistou náhodou, neboť druhý kuň skočil přes svodní rýhu proto, že nebyla patřičně zřízena. Nepatřičné zřízení rýhy padá však dle shora řečeného žalovanému fondu za vinu a proto dle citovaného místa zákona zodpovídá žalovaný fond i za úder ojí s jeho následky. Mimo to jest také na to poukázati, že nebyl příčinou úrazu žalobcovy kobyly a jejího zmetání pouze úder oje do břicha, nýbrž také zapadnutí kobyly zadními nohama do svodního járku, když přes něj skočila. Toto zapadnutí nebylo náhodné a proto žalovaný fond by ručil za žalobcovu škodu, i kdyby onoho úderu ojí nebylo nebo kdyby byl skutečně jen pouhou náhodou.

Čís. 2289.

Odevzdána-li před 1. listopadem 1918 u tuzemského poštovního úřadu zásilka k dopravě do místa, ležícího v bývalém Rakousku mimo obvod republiky Československé, lze vymáhati nárok ze ztráty zásičky proti československému poštovnímu eráru pořadem práva, uznáno-li v řízení správním právoplatně, že nárok jest co do důvodu a výše po právu, třeba výplata jeho byla odložena až do úpravy měnové otázky dohodou účastněných států.

Žalobu na poštovní erár, podanou před vyčerpáním stolic správního řízení, dlužno pro nepřípustnost pořadu práva odmítnouti a nikoli jako předčasnou zamítnouti.

(Rozh. ze dne 14. února 1923, Rv II 335 22.)

Žalobce podal 28. října 1918 u poštovního úřadu ve Slezské Ostravě cenný balík obsahující oblek v ceně 1300 K do Dobczyce v nynějším Polsku. Balík se ztratil. Žalobce domáhal se náhrady u poštovního ředitelství v Opavě a bylo k jeho stížnosti rozhodnuto ministerstvem pošt, že mu přísluší náhrada 1300 K, dodáno však v odstavci druhém, že však